

اثر سطوح مختلف تفاله دانه انار و مولتی آنزیم بر تولید مرغ‌های تخم‌گذار

ساکی، ع.ا.^{۱*}، م.رابط،^۱، س. میرزایی،^۱، پ. زمانی،^۱، ا.م. وطن خواه،^۲، م. عباسی نژاد^۱

۱-دانشگاه بوعلی سینای همدان. ۲- موسسه تحقیقات کاربردی تبریز

نویسنده مسئول: علی اصغر ساکی. همدان دانشگاه بوعلی سینا. دانشکده کشاورزی. گروه علوم دامی. *

dralisaki@yahoo.com

چکیده

به منظور بررسی اثرات سطوح مختلف تفاله دانه انار و مولتی آنزیم بر عملکرد تولیدی مرغ‌های تخم‌گذار، آزمایشی در قالب طرح کاملاً تصادفی با چهار تیمار انجام شد. در این آزمایش، از ۹۶ قطعه مرغ تخم‌گذار سویه تجاری های‌لاین w-36 استفاده گردید. مرغ‌ها در سن ۲۲ هفتگی وزن‌کشی و به طور تصادفی به ۴ تیمار با ۴ تکرار و ۶ قطعه مرغ در هر تکرار تقسیم شدند. مرغ‌های تخم‌گذار با جیره‌هایی شامل سطوح ۰ (شاهد)، ۵، ۱۰ و ۱۵ درصد تفاله خشک دانه انار با مولتی آنزیم کمین از سن ۲۲ تا ۳۴ هفتگی به مدت ۱۲ هفته تغذیه شدند. نتایج حاصل از این آزمایش نشان داد که سطوح مختلف تفاله دانه انار، بر درصد تولید مرغان تخم‌گذار، جز در هفته‌های اول و دهم ($P < 0.05$) تفاوت معنی‌داری در بین تیمارها ایجاد نکرده است. کلمات کلیدی: تفاله دانه انار - مولتی آنزیم - درصد تولید - مرغ‌های تخم‌گذار

مقدمه

امروزه مصرف محصولات فرعی کشاورزی و باغی با افزایش قیمت خوراک‌های متداول در تغذیه طیور مورد توجه قرار گرفته است. استفاده از این محصولات نه تنها در کاهش آلودگی محیط زیست بلکه در برطرف کردن بخشی از نیازهای غذایی دام و طیور می‌تواند راهگشا باشد. در این میان انار با نام علمی پونیکا گراناتوم (*punicagranatum*) از خانواده پونیکاسه (*punicaceae*) از جمله محصولات باغی است که فرآورده‌های فرعی آن (پوست و تفاله دانه) حدود ۴۰-۵۰٪ وزن میوه را تشکیل می‌دهد. بر اساس آمار موجود میزان تولید سالانه انار ایران حدود ۶۶۵۰۰۰ تن می‌باشد که این مقدار نصف میزان تولید سالانه جهان است (۴) و ایران با این تولید به عنوان اولین تولیدکننده انار جهان محسوب می‌شود (۵). از این میزان در حدود ۵۰٪ آن در کارخانه‌های فرآوری، به محصولات مختلفی مثل آب انار، رب انار و کنسانتره انار تبدیل می‌گردد. فرآورده‌های فرعی این فرایند با احتساب ۵۰-۴۰٪ وزن میوه در حدود ۱۲۰۰۰۰ تن در سال برآورد می‌شود که از آن‌ها استفاده بهینه‌ای نشده و به عنوان ضایعات محسوب می‌شوند (۴). با توجه به موارد ذکر شده، استفاده از تفاله انار که به عنوان ضایعات دور ریختنی مطرح است، شاید در تغذیه دام و طیور موثر باشد و به دلیل عدم وجود تحقیقات کافی به خصوص در تغذیه طیور نیاز به بررسی و تحقیق بیشتر در این مورد می‌باشد. با توجه به عوامل ذکر شده هدف از این مطالعه بررسی تأثیر سطوح مختلف تفاله دانه انار بر درصد تولید مرغ‌های تخم‌گذار می‌باشد.